

Statenmededeling

Onderwerp

Incidentele en structurele onderhoudsbijdrage provinciale vaarwegen – Integrale afweging begroting 2019

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4370408

PS: 4387398

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Teneinde de onderhoudsstaat van de provinciale vaarwegen in West-Brabant op orde te brengen en op orde te houden Gedeputeerde Staten voornemens is om bij de begroting 2019 voor te stellen om een incidentele bijdrage van €6,6 miljoen en een structurele bijdrage van €0,5 miljoen, bovenop de structurele bijdrage van €1,4 miljoen voor het vaarwegbeheer, beschikbaar te stellen. Er zal dan een voorstel volgen met een integrale afweging over hoe dit te financieren. Het voorlopig doorlopen van de financiële afwegingsladder laat nu al zien dat er rekening mee moet worden gehouden dat de bijdragen uit algemene middelen zullen worden gevraagd.

Aanleiding

Waterschap Brabantse Delta (in medebewind beheerder van de provinciale vaarwegen) en provincie Noord-Brabant constateren naar aanleiding van risico-gestuurd assetmanagement dat de huidige onderhoudsstaat van de provinciale vaarwegen niet in overeenstemming is met het provinciale beleid, de [Richtlijn Vaarwegen van Rijkswaterstaat](#) (2017) en de scheepvaartverkeerswet ten aanzien van instandhouding en waarborging van het gebruik. De diepte van de vaargeulen is nergens in overeenstemming met de richtlijnen voor de geldende scheepvaartklasse ter plaatse. De huidige gezamenlijke investeringen van provincie en waterschap in het vaarwegbeheer zijn ontoereikend om het onderhoudsniveau van de vaarwegen op orde te brengen.

Uit het risico-gestuurd assetmanagement blijkt bovendien dat de huidige gezamenlijke investeringen in het vaarwegbeheer van provincie en waterschap ontoereikend zijn om het onderhoudsniveau van de vaarwegen op orde te houden. Enerzijds gaat het hierbij over een baggeropgave waarbij geconcludeerd moet worden dat de huidige bijdrage ontoereikend is om de

jaarlijkse aanwas van bagger geheel weg te werken waardoor een baggerachterstand ontstaat die jaarlijks groter wordt. Bovendien is er intensiever onderhoud nodig aan oeverbeschoeiingen en kunstwerken om instandhouding van de vaarweg en een veilig gebruik te waarborgen. Ook hierin voorziet de huidige bijdrage onvoldoende. In de Bestuursrapportage 2016 hebben wij u hierover geïnformeerd. Sindsdien hebben provincie en waterschap de omvang van de onderhoudsopgave en de financiële knelpunten meer gedetailleerd in beeld gebracht. Daarnaast is er onderzoek verricht naar verschillende besparingsopties om op de meest kostenefficiënte wijze tot passende oplossingen te komen. Hierover berichtten wij u in de perspectiefnota 2018. De financiële consequenties ten aanzien van de onderhoudsopgave van de provinciale vaarwegen van incidenteel €6,6 miljoen en structureel €0,5 miljoen, bovenop de huidige bijdrage van €1,4 miljoen, zullen wij aan u voorleggen om integraal door u mee te laten wegen bij de begroting 2019.

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4370408

PS: 4387398

Bevoegdheid

Provinciale Staten zijn bevoegd te besluiten over kaderstelling ([Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021](#); Provinciale Visie Brabantse Vaarwegen 2004-2050; [Strategische visie goederenvervoer 2008](#); Agenda van Brabant 2010) en over de begroting. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd te besluiten over invulling en programmering binnen deze kaders en informeren uw Staten.

Kernboodschap

- 1. Om de onderhoudsstaat van de provinciale vaarwegen in West-Brabant op orde te brengen en op orde te houden zijn Gedeputeerde Staten voornemens om bij de integrale afweging van de begroting 2019 een incidentele bijdrage van €6,6 miljoen en een structurele bijdrage van €0,5 miljoen, bovenop de structurele bijdrage van €1,4 miljoen voor het vaarwegbeheer.*

Bij de financiële uitwerking van de beheeropgave is als uitgangspunt voor het onderhoud genomen 'Diep en breed waar het moet, ondiep en smal waar het kan'. Bovendien is uitgegaan van mogelijke besparingsopties, waardoor de gevraagde incidentele en structurele bijdragen de minimaal benodigde financiële middelen betreffen, die nodig zijn om het onderhoudsniveau van de provinciale vaarwegen in overeenstemming te kunnen brengen, en in overeenstemming te kunnen houden, met daarvoor geldende uitgangspunten (provinciaal beleid, de Richtlijn Vaarwegen van Rijkswaterstaat en de verplichtingen die volgen uit de scheepvaartverkeerswet).

- 2. Door u nu alvast over de voorgenomen incidentele en de structurele financiële bijdragen te informeren, wordt opvolging gegeven aan de melding over dit onderwerp in de perspectiefnota 2018 en kunnen ook bij het waterschap, onder voorbehoud van het besluit door uw Staten bij de*

begroting 2019, de inhoudelijke en financiële consequenties in bestuurlijke en operationele processen worden uitgewerkt.

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4370408

PS: 4387398

De provincie Noord-Brabant en het waterschap Brabantse Delta hebben een financiële overeenkomst voor het uitvoeren van het beheer. Het waterschap deelt in de kosten van het vaarwegbeheer omdat hierin ook watersysteembeheer besloten ligt. Voor baggeren en voor onderhoud aan bruggen, sluizen en oeververdedigingen is opgenomen dat 50% ten laste komt van de provincie en 50% ten laste van het waterschap. Bovengenoemde voorstellen betekenen dat óók het waterschap incidenteel €6,6 miljoen vrij moet maken en structureel €0,5 miljoen, bovenop de structurele bijdrage van €1,4 miljoen die zij al deed. Wanneer de provincie minder middelen beschikbaar wil stellen voor de uitvoering van de medebewindstaak, mag dit niet ten koste gaan van de autonome taak van het waterschap (het watersysteembeheer), en de middelen die zij daarvoor ter beschikking heeft (de watersysteemheffing). Om die reden hoeft het waterschap geen eigen autonome middelen in te zetten voor het vaarwegbeheer (art. 146, tweede lid Provinciewet).

Consequenties

- 1. Met de incidentele bijdrage van €6,6 miljoen wordt de onderhoudsstaat van de provinciale vaarwegen op relatief korte termijn in overeenstemming gebracht met de daarvoor geldende uitgangspunten.*

De baggeropgave gaat over in totaal 835.575 m³ bagger. De kosten hiervoor bedragen totaal €21,7 miljoen. Door inpassing van besparingsopties kunnen we dit bedrag reduceren tot €13,2 miljoen, waarvan €6,6 miljoen ten laste van de provincie. In het rekenen met de besparing van totaal €8,5 miljoen, waarvan €4,25 ten laste van de provincie, zit het risico van over- of onderbesteding in de praktijk. Van de €8,5 miljoen heeft €4,5 miljoen, waarvan €2,25 miljoen ten laste van de provincie, betrekking op het afwaarderen van scheepvaartklasse. Op dit risico worden gepaste beheermaatregelen genomen. Zo hebben provincie en waterschap haar conclusies ten aanzien van mogelijk af te waarderen trajecten gedeeld met de Regio West-Brabant zodat zij daar in hun visietraject rekening mee houden. De overige €4 miljoen korting waarmee gerekend wordt, waarvan €2 miljoen ten laste van de provincie, heeft betrekking op besparingsopties die mede afhankelijk zijn van de marktwerking. Hierop kunnen geen beheermaatregelen worden genomen. Indien van toepassing zal er bij over- of onderbesteding van de genoemde incidentele bijdrage opnieuw een gesprek moeten plaatsvinden om tot een passende oplossing te komen. Als de onderhoudsstaat van de provinciale vaarwegen op orde is heeft dit een positieve doorwerking op het vestigingsklimaat voor bestaande en toekomstige bedrijven, het toeristisch-recreatief product en de landschappelijke en ecologische kwaliteit. Als de onderhoudsstaat van de provinciale vaarwegen voldoet aan de daarvoor

geldende uitgangspunten wordt het risico op claims tot een minimum beperkt.

2. *Met de structurele bijdrage van €0,5 miljoen, bovenop de structurele bijdrage van €1,4 miljoen voor het vaarwegbeheer, wordt de onderhoudsstaat op orde gehouden.*

Naar aanleiding van de Agenda van Brabant (2010) werd er door de provincie eenzijdig een korting doorgevoerd van 25% op de provinciale bijdrage aan het waterschap voor het vaarwegbeheer. In reactie heeft het waterschap destijds aangekondigd dat er verwaarlozing en functieverlies van de vaarwegen op zou treden. Vanuit het oogpunt van medebewind ontraadde zij de provincie om de bezuinigingsvoorstellen te effectueren. Vasthouden aan de taakstelling van 25% zou leiden tot bestuurlijke discussie over verdeling van taken en verantwoordelijkheden, aldus het waterschap destijds. Dit is toen echter op directieniveau met een open einde blijven liggen.

Ook wanneer er geen bezuiniging was doorgevoerd op het vaarwegbeheer ten tijde van de Agenda van Brabant zou er nu een aanzienlijke onderhoudsopgave zijn geconstateerd, zij het iets minder groot. De onderhoudsopgave is namelijk ook het gevolg van keuzes in het verleden, toen er minder inzicht was in het beheer en die verder teruggaan dan de Agenda van Brabant. Echter, behalve de baggeropgave waarvoor eenmalig €6,6 miljoen wordt gevraagd, laat het assetmanagement van het waterschap Brabantse Delta zien dat de claim die zij destijds maakten, over dat er verwaarlozing en functieverlies van de vaarwegen op zou treden, weldegelijk gegrond was; met de huidige investering van €1,4 miljoen verslechterd de onderhoudsstaat van de provinciale vaarwegen jaarlijks met €1 miljoen, waarvan €0,5 miljoen ten laste komt van de provincie. Door als provincie en waterschap beide structureel €1,9 miljoen in de vaarwegen te investeren wordt de onderhoudsstaat van de provinciale vaarwegen op orde gehouden. Bovendien wordt door een goed beheer het risico op claims ook in de toekomst tot een minimum beperkt.

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4370408

PS: 4387398

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Communicatie

Samenwerken met partners, waaronder het Waterschap en de Regio West-Brabant is onderdeel van de aanpak in het kader van het Provinciale Milieu- en Waterplan.

Vervolg

Bij het integraal afweegmoment bij de behandeling van de begroting 2019 in Provinciale Staten zullen de financiële consequenties zoals in deze

statenmededeling ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd. Er zal dan gevraagd worden eenmalig €6.590.000 aan budget toe te voegen aan productgroep 03.01 Water en het budget op dezelfde productgroep structureel vanaf 2019 met €500.000 op te hogen.

Datum

25 juni 2018

Documentnummer

GS: 4370408

PS: 4387398

Onder voorbehoud van uw besluit bij de integrale afweging van de begroting 2019 werkt het waterschap de operationele en financiële consequenties van de eenmalige bijdrage van €6,6 miljoen en de structurele bijdrage van €0,5 miljoen ook vast uit, onder andere in een meerjarenonderhoudprogramma.

Ondertussen bereidt de Regio West-Brabant een opdracht voor aan haar bestuur voor de ontwikkeling van een visie op de West-Brabantse vaarwegen, waaronder ook de provinciale vaarwegen. Een eerste inschatting is dat de opdracht in het najaar van 2018 bij het bestuur van de regio voorligt en dat de visie zelf in het najaar van 2019 volgt. Als uit de visie naar voren komt dat er wijzigingen in de huidige scheepvaartklasse gewenst en/of mogelijk zijn, en/of dat het beheer van de vaarwegen op trajecten kan worden gedecentraliseerd, dan zal daar te zijner tijd het gesprek over worden aangegaan met de regio. Indien van toepassing zullen de inhoudelijke en financiële consequenties van de uitkomsten daarvan met u worden gedeeld.

Bijlagen

Geen

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer S. Terpstra, (073) 680 82 84, sterpstra@brabant.nl, eenheid H-manag. en Opdrachtgeverschap van algemene Directie.

Opdrachtnemer: mevrouw M.M.L. van Kempen, (073) 680 86 01, mvkempen@brabant.nl, eenheid Ecologische Ontwikkeling 4 van directeur NHL4.